

In de kijker: Talige hoeken Taalvaardigheid bevorderen via hoekenwerk

Door Ine Callebaut, CTO-medewerker

Wil je de taalvaardigheid van je leerlingen vergroten? Hoekenwerk biedt je een krachtig en motiverend middel om leerlingen zelfontdekkend en interactief met taal aan de slag te laten gaan.

Ontdek de mogelijkheden van hoekenwerk tijdens de zomerschool 'Taalhoekentaal' van het CTO. Krijg inzicht in de achterliggende principes. Kom inspiratie opdoen om jouw hoeken vorm te geven: Hoe kan je taalhoeken uitbouwen? Hoe kan je hoeken taliger maken? Werk concreet bruikbaar hoekenwerkmateriaal uit. Neem een frisse start voor het nieuwe schooljaar ...

Het Centrum voor Taal en Onderwijs organiseert op 23, 24 en 25 augustus een zomerschool 'Taalhoekentaal' voor leerkrachten lager onderwijs.

Meer info over hoe je kan deelnemen, vind je op www.cteno.be.



Ontdek de kracht van taalhoeken in de voorbeeldactiviteit 'Onze klas in beeld'. Leerlingen schrijven in duo's onderschriften bij foto's die genomen werden in de klas of op school. Dit fotoverslag krijgt een plaatsje op de klasblog, de website van de school of in het schoolkrantje.

Hoekenactiviteit: 'Onze klas in beeld'

Aard van de activiteit

De leerlingen maken een fotoverslag van een activiteit of gebeurtenis in de klas of op school, bestemd voor de klasblog, website van de school of de schoolkrant. Ze schrijven daarvoor in duo's onderschriften bij foto's.

Doelgroep

Deze activiteit kan, mits de nodige aanpassingen (zie verder), in alle leerjaren van de lagere school worden ingezet in hoekenwerk voor een groepje van vier leerlingen.

Vooraf

- Afhankelijk van de vertrouwdheid van de leerlingen met hoekenwerk, zelfstandig werken, een klasblog, ... en van hun schrijf-, samenwerkings- en ICT-vaardigheden, zal de ondersteuning bij deze activiteit moeten aangepast worden aan de concrete klassituatie. Ook de beslissing of je de schrijfopdracht op papier of digitaal laat uitvoeren, hangt hiermee samen.

- Het opdrachtenblad bij deze activiteit is vooral gericht naar oudere leerlingen. Dit vraagt enige aanpassing voor jongere leerlingen. Er kan eventueel gewerkt worden met ondersteunende foto's of mondelinge instructies.
- Maak voorafgaand aan deze activiteit enkele foto's tijdens een knutsel-, sport-, groeps-, ... activiteit in de klas of op school. Zorg voor een digitale of uitgeprinte versie van de foto's. Je kan de leerlingen ook zelf foto's laten nemen. Voorzie hiervoor extra tijd zodat er voldoende 'schrijftijd' overblijft.

Doelstellingen

- De leerlingen schrijven een verslag van een gebeurtenis voor bekende leeftijdsgenoten (ET 4.4).
- De leerlingen beleven plezier aan het schrijven (ET 4.8).
- De leerlingen verzorgen hun tekst, rekening houdend met handschrift en lay-out (ET 4.7).
- De leerlingen zijn bereid om na te denken over hun schrijfgedrag en om schrijfconventies na te leven (ET 4.8).

Materiaal

- opdrachtenblad voor de leerlingen (*zie bijlage op de laatste pagina* voor het opdrachtenblad om uit te delen aan je leerlingen)
- foto's van een klas- of schoolactiviteit (zie 'Vooraf')
- computer met internetaansluiting

Lesverloop:

De leerlingen gaan per vier aan de slag in deze hoek. Ze lezen de instructies op het opdrachtenblad en voeren de opdrachten uit. Ze selecteren foto's, schrijven er onderschriften bij, geven elkaar feedback en herwerken de onderschriften.

Opdrachtenblad: ***Onze klas in beeld***

In deze hoek maken jullie een fotoverslag voor de klasblog. Bij elke foto schrijven jullie een onderschrift. Zo komen bezoekers meer te weten over onze klas of school.

Lees de opdracht en ga aan de slag. Houd de tijd in de gaten.

1. Bekijk de foto's. Deze foto's zullen op de klasblog verschijnen. Bij elke foto moet een onderschrift komen. Zo krijgen de bezoekers van de klasblog informatie over wat er op de foto te zien is. (5 min.)
2. Vorm duo's. Verdeel de foto's over de duo's.
Bedenk bij elke foto een passend onderschrift. Overleg hierover met je partner.
 - * Wat wil je vertellen? Welke informatie is belangrijk?
 - * Hoe kan je dat het best vertellen?Schrijf de ondertitels bij elke foto op. Hou er rekening mee dat de lezer niet bij de activiteit aanwezig was en de situatie niet kent. (20 min.)
3. Wissel de foto's en hun onderschriften uit met het andere duo. Lees de onderschriften en overleg met je partner:
 - * Is het onderschrift duidelijk? Noteer eventuele vragen.
 - * Duid fouten aan. (10 min.)

4. Verbeter je onderschriften. Publiceer de foto's en de onderschriften op de klasblog. Nu is het wachten op reacties van de bezoekers. (10 min.)

Loop als leerkracht rond en ondersteun waar nodig:

- Geef veel positieve feedback.
- Toon interesse in wat de leerlingen schrijven.
- Stel open vragen als onbevangen lezer: *Wat bedoel je daarmee? ...*
- Reik ideeën aan wanneer nodig: *Misschien kan je iets vertellen over ...? Waarom ...?*
- Geef eerst feedback op de inhoud, dan pas op de vorm.
- Help leerlingen bij het formuleren en verwerken van feedback aan en van medeleerlingen.
- Bewaak het verloop en de timing van het hoekenwerk. Stuur bij waar nodig.

Suggesties:

- Je kan deze activiteit enkele weken na elkaar opnemen in het hoekenwerk. Telkens een ander groepje leerlingen zorgt dan voor een fotoverslag van de activiteiten van de voorbije week.
- Afhankelijk van de leeftijd van de leerlingen kan je de verwachtingen bijstellen. Bij het begin van het eerste leerjaar kunnen de leerlingen bedenken wat ze zouden schrijven bij de foto's. De leerkracht schrijft de zin voor. De leerlingen kunnen naschrijven, natypen of nastempelen. In de lagere leerjaren volstaat één zin bij enkele foto's. Oudere leerlingen kunnen meerdere foto's van een onderschrift voorzien of een uitgebreider verslag schrijven. Leerlingen kunnen ook zelf voor de foto's zorgen en zo keuzes maken met betrekking tot het onderwerp waarover ze willen schrijven.
- Afhankelijk van de ICT-vaardigheden van de leerlingen zal hulp nodig zijn bij het digitaliseren van de onderschriften en/of het publiceren van de foto's en tekstjes op de blog. In deze fase kunnen de leerlingen ook extra aandacht besteden aan de vorm en lay-out van hun tekst.
- Besteed aandacht aan de opvolging van het fotoverslag. Nodig (groot)ouders en andere leerlingen en leerkrachten uit om te reageren op het fotoverslag. Op die manier krijgen de leerlingen feedback van 'echte' lezers. Dit werkt erg motiverend.



Klasblog

Wil je ook een klasblog starten? Wil je je leerlingen meer betrekken bij de klasblog? Wil je je klasblog actiever gebruiken en inschakelen in je schrijfonderwijs? Zoek je inspiratie om de klasblog levendig te houden?

Kom de mogelijkheden van een klasblog ontdekken en uitproberen in de vorming 'Onze klasblog. Werken aan taalvaardigheid in een multimediale omgeving'. Concrete praktische informatie en bruikbare ideeën staan centraal. Meer informatie via www.cteno.be.

Bijlage: Opdrachtenblad voor de leerlingen

Onze klas in beeld

In deze hoek maken jullie een fotoverslag voor de klasblog.

Bij elke foto schrijven jullie een onderschrift. Zo komen bezoekers meer te weten over onze klas of school.

Lees de opdracht en ga aan de slag. Houd de tijd in de gaten.



<p>5. Bekijk de foto's. Deze foto's zullen op de klasblog verschijnen. Bij elke foto moet een onderschrift komen. Zo krijgen de bezoekers van de klasblog informatie over wat er op de foto te zien is.</p>	<p>5 min.</p>
<p>6. Vorm duo's. Verdeel de foto's over de duo's. Bedenk bij elke foto een passend onderschrift. Overleg hierover met je partner.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Wat wil je vertellen? Welke informatie is belangrijk? * Hoe kan je dat het best vertellen? <p>Schrijf de ondertitels bij elke foto op. Hou er rekening mee dat de lezer niet bij de activiteit aanwezig was en de situatie niet kent.</p>	<p>20 min.</p>
<p>7. Wissel de foto's en hun onderschriften uit met het andere duo. Lees de onderschriften en overleg met je partner:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Is het onderschrift duidelijk? Noteer eventuele vragen. * Duid fouten aan. 	<p>10 min.</p>
<p>8. Verbeter je onderschriften. Publiceer de foto's en de onderschriften op de klasblog. Nu is het wachten op reacties van de bezoekers.</p>	<p>10 min.</p>